

Václav NĚMEC

Ing. RNDr. Václav Němec, CSc.,
K rybníčkům 17, 100 00 Praha 10;
Czech Republic; lidmila.nemcovaquick.cz

M 1

PRAGUE – THE BIRTHPLACE OF THE INTERNATIONAL ASSOCIATION FOR MATHEMATICAL GEOLOGY (IAMG) IN 1968

Situation in early 1960s

A need to apply up-to-date technology for processing very extensive sets of data in the geological exploration about 1961 had a reflection in many tedious practical tasks. Thus perforated cards and rather simple mechanical tools started to be used for computing reserves of some large ore and brown coal deposits in my employment with the state enterprise *Geologický průzkum* (*Geological Exploration*, later renamed as *Geoindustria*) in Prague.

We were successful in realising contacts with many similar organizations of geological exploration, designing institutes and mining companies and in organizing in April 1961 a well visited conference in Prague as well as publishing first informative articles in a resort magazine which found some reflection in an analogical magazine in the Eastern Germany. It is good to remember that on the same year the first symposium of the famous annual series of the APCOM Symposia (application of computers in mineral industry) took place and that in the following year 1962 also the first symposium “The Mining Příbram in science and techniques” took place (I was not present there – my first visit took place in 1968) as well as the conference remembering 20 years of the foundation of the Technical University in Košice (Eastern Slovakia) where I had the possibility to present a paper.

First contacts abroad

It was difficult at that time to establish some contacts abroad, foreign literature was available mostly in publications edited in the USSR (including Russian translations of some fresh original books from all over the world). An interest to get authentic knowledge in the field of my own work brought a modest profit 1962 when I had in the course of my touristic sojourn in Russia a possibility to pay a visit to the State Commission on Reserves (GKZ) in Moscow. (At that time they only started to consider a possible application of computers and of a modern technology). I also had a chance to use a part of my longer 2-months private family visit in the USA in 1964 for seeking further specialized contacts (e.g. in Colorado and in Arizona; my colleague Blahomil Soukup engaged for some research discovered news about the first APCOM symposia in Tucson). At the Arizona University I had the pleasure to receive an invitation to attend the APCOM Symposium just in preparation for March 1965. (Unfortunately I was unable to return to the USA for that event – curiously when a the last minute my American visa was denied - probably that part of the States was not too appreciated for some visitors at that time; maybe my intensive and extensive travelling across the States in 1964 applying very low price bus and air tickets for foreigners was also evaluated as suspicious).

Nevertheless it was possible to send to Tucson altogether three papers of the Czech authors what later inspired Professor D. F. Merriam to an unexpected visit of Prague (some details in the text below). In the USA I got the address of a Russian colleague Ivan Profyevich Sharapov who was seeking after contacts abroad and one year later paid me a visit spending a weekend with me at Sochi where I was on a holidays sojourn. (At that occasion I learned about his incredible personal experiences with political repression and with living in goulags; he had an admirable courage to overcome all events of this kind; we remained in friendly contacts until the death of this colleague who in the last decades of his life preferred the work in the new field of metageology.) Ivan Sharapov in spite of all his political troubles had already established at that time connection with further prominent scientists abroad – the French Professor Matheron and Dr. Daniel Krige from the South African Republic (in Proceedings of a symposium in Johannesburg in 1965 a paper of I. Sharapov was published. After my return to Prague I established also the first written contact.

In Autumn 1967 when some liberalization of the political life in Czechoslovakia took place (that was a sign of the approaching Page Spring 1968) I had for the first time the possibility to visit privately Paris and to meet in person Professor Matheron starting some negotiations with him concerning his possible visit to Prague. (He invited me also to a common one-day trip to Nancy.) In that time in the USSR an edition of his famous basic book on Geostatistics – even in a much enlarged version that he was unable to re-edit in France.

In the same year Professor Daniel. F. Merriam from the Kansas Geological Survey has tried to visit B. Soukup and me in Prague (some curious details of his brief contact have been described in V. Němec, 1993). This contact was of a great importance for the following preparations to the foundation of the IAMG.

In December 1967 I had the chance to visit for the first time officially with the support of my employer the USSR taking part in a conference on mathematical geology in Novosibirsk; I met again I. P. Sharapov who presented me to many Russian colleagues; for the further development it was at first Dr. Dmitri A. Rodionov (employed a VIEMS in Moscow); already at that time he was responsible for choosing foreign publications in the field of mathematical geology for their translations into Russian and for publications directly in Russia. At that conference in Novosibirsk I was the only guest from abroad among several hundreds of colleagues coming from all parts of the USSR. One of the main organizers – Yuri Voronin - invited me for dinner in his apartment with the comment that his wife had not yet seen any Czech at all. I had a presentation in one of the sections about my first space models of deposits for two important cement factories (Radotín, Prachovice) and at the closing plenary meeting I informed about preparations of the IGC in Prague as well as of founding the IAMG.

The 23rd International Geological Congress in Prague and founding of the IAMG

In the course of preparations of the 23rd International geological Congress in Prague I was nominated as member of the team responsible for the section 13 (*Other subjects*) where all papers suggesting topics of mathematical geology were included. The proper Congress – very well prepared – collapsed on the third day (August 21, 1968) because of the arrival of armies of 5 countries – members of the Warsaw Treaty in order to bring their “help for maintaining the socialist system”. The next day it was still possible to use an originally

planned meeting of the IAMG preparatory committee to organize it as the founding general assembly of the new Association (including also elections of the first Council members. The Australian Professor – statistician G. S. Watson sitting as my neighbour suggested me for nomination as the “Eastern Treasurer” (at that time it was impossible to preview that this function will belong me for six terms during next 28 years). I myself suggested for nomination as a Council member Professor Matheron and besides that s a curiosity I also suggested the nomination of the American Nestor of mathematical geology Professor W. C. Krumbein for the planned function of the „Past president“. (His arrival planned for a later period was no more realized). All these nominations were accepted. A real neutrality and lack of respect to actual political problems can be seen in the fact that it was just the Soviet citizen Professor Andrew Borisovich Vistelius from Leningrad who was nominated and finally elected as the first IAMG President. The real *spiritus agens* of the IAMG – Professor Richard Reyment from Sweden (Uppsala University) acting as moderator of the meeting refused his own nomination to the function of President – at that situation it seemed him as more useful to be elected as Secretary General of the new Association. Let us remember the complete list of the first Council members:

Many of them were repeating their visits to Czechoslovakia in the next decades (mostly in connection with the “Příbram Symposium”).

In the last very day of the Congress on August 23 in the afternoon after the premature plenary session of the Congress Professor E. H. Timothy Whitten and me as representatives of the newly established organization took part in the hotel Internacional in a meeting of the Council of the International Union of Geological Sciences where in an accelerated agenda without any detailed negotiation this Council approved the admission of the IAMG into the global family of geoscientists. In the following difficult conditions in the occupied Czechoslovakia it was still possible for more than one year to keep a relatively free connection with the Western countries what made it possible to establish and strengthen contacts needed for developing the international section „Mathematical methods in geology (and geophysics)“ as a constant part of the Mining Příbram symposia serving as a solid basis to develop n active and productive network of mathematical geologists in the Eastern countries. (This history will be described at the festive opening session if the 50th Symposium on October 11 at Příbram.)

References:

V. Němec,

R. Reyment,

*Ing. RNDr. Václav Němec, CSc.,
K rybníčkům 17, 100 00 Praha 10;
Czech Republic; lidmila.nemcovaquick.cz*

PRAHA - MĚSTO ZALOŽENÍ MEZINÁRODNÍ ASOCIACE PRO MATEMATICKOU GEOLOGII (IAMG) V R. 1968

Situace na počátku 1960ých let

Potřeba využití moderní techniky při zpracovávání rozsáhlých souborů dat v geologickém průzkumu se kolem r. 1961 promítla do mnoha náročných praktických úkolů. Tak se tehdy uplatnily děrné štítky a jednoduchá výpočetní technika při řešení výpočtů zásob u některých rudních a hnědouhelných ložisek v tehdejší národní podniku Geologický průzkum (později Geoindustria) Praha.

Podařilo se navázat kontakty s mnoha obdobnými geologicko-průzkumnými i projekčními a těžebními organizacemi a uspořádat v dubnu 1961 dobře navštívenou konferenci v Praze i zveřejnit první informativní články v rezortním časopise, které dokonce našly odezvu v odborném tisku tehdejší NDR. Je dobré si připomenout, že v témže roce se konalo první sympozium později světoznámé řady APCOM a že v příštím roce bylo také po prvé organizováno sympozium Hornická Příbram ve vědě a technice i konference ku 20. výročí založení Vysoké školy technické v Košicích.

První zahraniční kontakty

Zahranční kontakty se navazovaly obtížné, literatura byla přístupna nejvíce v publikacích ze SSSR (včetně překladů světových novin). Zájem o získání autentických znalostí v oboru mé pracovní působnosti v r. 1962 přinesl skromný užitek, když jsem měl možnost během rekreačního zájezdu navázat kontakt s GKZ v Moskvě (o výpočetní technice tam tehdy také teprve začali uvažovat) a referovat o některých výsledcích na výše už zmíněné konferenci v Košicích. Delšího soukromého pobytu v USA v r. 1964 jsem využil k dalším odborným kontaktům (mj. v Colorado a v Arizoně, o níž už se kdesi dočetl kolega Blahomil Soukup v souvislosti s informacemi o prvních sympozii řady APCOM). V Tucsonu dostalo se mně lichotivého pozvání zúčastnit se v březnu příštího roku právě připravovaného dalšího sympozia řady APCOM, kterého jsem se pak bohužel nemohl zúčastnit (ku podivu pro odmítnutí amerického víza, kde jsem se tehdy stal zřejmě podezřelým svými toulkami po celých Spojených státech - umožněnými velmi lacinými abonentkami na autobusovou i leteckou dopravu). Nicméně se podařilo do Tucsonu poslat celkem tři přednášky 4 českých autorů, což přivedlo později prof. D. F. Merriama k nečekané návštěvě Prahy (o níž se ještě zmíním). Při návštěvě jiného amerického kolegy R. F. Hewletta v Goldenu na Colorado School of Mines jsem získal adresu ruského badatele I. P. Šarapova, který se pídil po zahraničních kontaktech a o rok později dokonce přijel na krátký víkendový pobyt za mnou do Soči. (Tam jsem se od něho dověděl o jeho neuvěřitelných osobních zážitcích z politické represe a gulagů, které dovedl překonávat s úžasným vypětím neutuchající energie – zůstali jsme v přátelském spojení až do konce jeho života, kdy se však jeho zájem soustřeďoval spíše na rozvoj

metageologie). Ivan Šarapov navzdory politickým potížím byl už ve spojení s dalšími prominentními zahraničními vědci – francouzským profesorem G. Matheronem a Dr. Danielem Krige z Jihoafrické republiky, kde ve sborníku symposia v Johannesburgu v r. 1965 uveřejnil vlastní příspěvek. S oběma uvedenými kapacitami jsem pak z Prahy navázal první písemný kontakt.

Na podzim r. 1967 při uvolnění do té doby velmi omezených možností cestování na Západ v období příprav Pražského jara (které nastalo v následujícím roce) jsem se během soukromé cesty do Francie po prvé v Paříži setkal osobně s prof. Matheronem a začal s ním jednat o jeho možné návštěvě Prahy (absolvoval jsem s ním i cestu do Nancy). V té době se už v SSSR připravovalo vydání jeho proslulé knihy o geostatistice – dokonce v rozšířeném vydání, jež v samotné Francii tehdy nepřicházelo v úvahu. Téhož roku také Ing. Soukupa a mne vyhledal v Praze prof. D. F. Merriam z Kansas Geological Survey v USA, čímž došlo k mému propojení na přípravu založení Mezinárodní asociace pro matematickou geologii. (Kuriózní historky kolem tohoto krátkého setkání v Praze jsem popsal v úvodu Festschriftu.) V prosinci 1967 jsem se dostal po prvé služebně do SSSR na konferenci v Novosibirsku, kde mne právě I. P. Šarapov seznámil s mnoha ruskými kolegy, z nichž pro další vývoj byl rozhodující D. A. Rodionov (tehdy pracující ve VIEMS; který už tehdy měl rozhodující slovo při výběru zahraničních publikací v oboru matematické geologie pro jejich překlady do ruštiny a editace přímo v SSSR). V Novosibirsku jsem byl mezi stovkami zájemců z celého SSSR jediným cizincem (jeden z hlavních organizátorů Jurij Voronin mne pozval na typickou ruskou večeři do svého bytu s tím, že jeho manželka ještě nikdy neviděla žádného Čecha). V jedné sekci jsem měl přednášku o svých prvních modelech ložisek cementářských surovin (Radotín, Prachovice) a na závěrečném plénu jsem podal informaci jak o přípravách na MGK v Praze v následujícím roce, tak i o chystaném založení IAMG.

23. Mezinárodní geologický kongres v Praze a založení IAMG

Během příprav 23. MGK v Praze jsem se dostal do týmu připravujícího sekci 13 (*Other subjects*), kam se tehdy zařazovaly navržené přednášky z matematické geologie. Pečlivě připravený MGK v Praze v srpnu 1968 ztroskotal pro „přátelskou pomoc 5 armád států Varšavské smlouvy“ 21. 8. 1968. Nicméně o den později se ještě podařilo využít původně plánované předběžné pracovní schůzky přípravného mezinárodního týmu pro uskutečnění valného shromáždění a založení IAMG včetně volby prvního výboru. Australský profesor – statistik G. S. Watson seděl náhodně vedle mne a během nominací mne navrhl za pokladníka pro východní země (nemohl jsem vůbec tušit, že tato funkce mně pak bude svěřena ještě pětkrát). Naopak, já jsem navrhl do výboru prof. Matherona a dokonce kuriózně na plánovanou funkci „Past president“ amerického nestora prof. W. C. Krumbeina (jehož ohlášený příjezd do Prahy se už bohužel nemohl uskutečnit). Návrhy byly přijaty a výbor zvolen. O naprosté nestrannosti a nepolitčnosti tehdejšího zasedání svědčí fakt, že do funkce prezidenta byl zvolen sovětský občan Dr. Andrej Borisovič Vistelius z Leningradu, když skutečný iniciátor celé Asociace – švédský profesor Richard Reymont z Uppsalské univerzity (který celé jednání moderoval) odmítl přijmout tuto funkci, protože pokládal za výhodnější pro další rozvoj být zvolen generálním tajemníkem nové organizace. Úplná sestava tehdy zvoleného výboru:

V poslední den kongresu 23. 8. odpoledne po předčasném „závěrečném“ plenárním zasedání kongresu jsme se v hotelu Internacional spolu s prof. E. H. Timothy Whittenem

zúčastnili již jako právoplatní představitelé nové organizace jednání výboru IUGS, který v rámci urychlené pracovní agendy bez jakékoli podrobnější rozpravy schválil přijetí IAMG do své celosvětové rodiny. V následujících těžkých podmínkách okupovaného Československa se ještě dařilo po více než rok udržet volné spojení se Západem, což vedlo i k založení kontaktů potřebných pro rozvoj mezinárodní sekce „Matematické metody v geologii (a geofyzice)“ na sympoziích Hornická Příbram (tato historie je předmětem referátu na slavnostním zahájení 50. ročníku sympozia).

Literatura: